

Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier - ISV
Campus Norrköping

Egendom och stöld

- Den juridiska hegemonins svårigheter med
teknikens nya matematik

Ricardo Fiallo Kaminski

Kandidatuppsats - 15 poäng från
Samhälls- och kulturanalysprogrammet

ISRN: LiU-ISV/SKA-G--09/06--SE

Linköpings universitet

Linköpings universitet, Campus Norrköping, 601 74 Norrköping

		Institution, Avdelning Department, Division Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier Samhälls- och kulturanalys	Datum 2009-06-02
		Språk Language ☐ Svenska/Swedish ☐ Engelska/English	Rapporttyp Report category ☐ AB-uppsats ☐ C-uppsats ☐ D-uppsats ☐ Examensarbete ☐ Licentiatavhandling ☐ Övrig rapport
URL för elektronisk version http://www.ep.liu.se			
Titel Egendom och Stöld, Den Juridiska Hegemonins Svårigheter med Teknikens Nya Matematik Theft and Property, The Juridical Hegemony and its Problems with Incorporating the Technologies New Mathematics			
Sammanfattning Genom att analysera domstolsmaterialet från rättegången mot fildelningssiten The Pirat Bay, i relation till en idéhistorisk diskussion om äganderätt, har uppsatsen funnit att den liberala tanketraditionen och dess juridiska institutioner står inför en betydelseglidning vad gäller begreppsparet "Egendom" och "Stöld". Det har visat sig att Lockes naturtillstånd, varseblivningen av "det oändliga" på jorden, har skiftat plats; från "naturen" ut till "cyberspace", vilket har resulterat i att fildelningstekniken skapat en ny matematik som omöjliggör tidigare egendomsdefinition.			
Nyckelord Egendom, Stöld, The Pirat Bay, Hegemoni, Juridisk diskurs, Upphovsrätt, Fildelning, Jesus, Tjuv, John Locke, Bas, Överbyggnad, Idéhistoria, Liberalism, Den nya matematiken.			

Förord

Tack alla överseende nära och kära som stått ut med mig under den intensivaste skrivperioden. Även ett stort tack till er som inte gjorde det; som tvingat mig att kapitulera stressen och hopplösheten mot spontanitet och galej. Sist men inte minst: Simon, utan dig hade jag aldrig hittat ut ur Sherwoodskogen. Tack!

Innehåll

<u>INLEDNING</u>	1
DEN SNÅRIGA VÄGEN TILL FÄLTET	1
FRÅN TJUV TILL STÖLD OCH EGENDOM	2
UPPSATSENS KARAKTÄR	3
<u>SYFTE</u>	3
<u>METOD</u>	3
<u>MATERIAL OCH AVGRÄNSNINGAR</u>	3
<u>FÖRHÅLLNINGSSÄTT</u>	4
<u>TEORI</u>	4
VI OCH DOM	4
ESSÄISTISK DISKURSANALYS	5
GOVERNMENTALITY	5
HEGEMONI	6
BAS OCH ÖVERBYGGNAD	7
LOCKE OCH LIBERALISMEN	7
<u>TVÄRHISTORISK BAKGRUND</u>	8
COPYRIGHT OCH ÄKTENSKAPET	8
FRÅN EGENDOM TILL EGEN DOM	10
ROBIN HOOD	11
JESUS VAR PIRAT	12
<u>RESULTAT & ANALYS</u>	12
SKADA OCH LICENS	13
LOCKE OCH LIBERALA PARADOXER	15
DEN NYA MATEMATIKEN	17
SÖKMOTORNS ROLL I INFORMATIONSSAMHÄLLET	19

HIPHOP, SAMPLING, OCH LÄRANDE	20
<u>SLUTSATSER</u>	<u>22</u>
<u>LITTERATURLISTA</u>	<u>25</u>
TRYCKTA KÄLLOR	25
JURIDISKA DOKUMENT	25
INTERNETKÄLLOR	25
<u>BILAGA</u>	<u>26</u>
1) GRAFEN FÖR UTBUD OCH EFTERFRÅGAN	26
2) PIRACY HELPS STOP GLOBAL WARMING	26
3) WARNING	27

Inledning

Den snåriga vägen till fältet

Det kom sig av en händelse att jag fick delta vid ett tjuvråd. Det var människor i ett lokalsamhälle som hade samlats för att diskutera vad som var tillåtet att göra som tjuv, och vad som inte var det. Diskussionen var het, och jag upptäckte tidigt att det skulle bli svårt att i efterhand beskriva mötesdeltagarna under en homogen kategori. Tvärt om. Vad som var stöldens essens för den ene, var förkastligt för den andre. Vissa skulle aldrig stjäla en cykel, men gärna en Lamborghini, medan andra hellre plankade på tunnelbanan och ännu hellre tog mat än ”dyra leksaker”. För andra var detta att ta för lite betalt som professionell tjuv och ansåg det därför förkastligt att ägna sig åt ”mat-snatteri”. Vissa skulle aldrig stjäla från närområdet, men gärna från andra områden, medan det för andra var tvärt om. Vad som benämndes som *tjuvkodex*, eller till och med *tjuvdiskurs*¹, antog olika värden beroende på vem det var som talade. Snart gick det att urskilja läger, eller diskursiva positioneringar, om vad som var rätt och riktigt. ”De andra” benämndes ibland som skrupellösa, även om det vid undantag gick att acceptera den andres ståndpunkt, utan att för den delen ta den som sin egen. Vad som stod klart var att det fanns många sätt att förhålla sig till olika former av egendom, och många begrepp som definierade dessa förhållningssätt. Detta fångade mitt intresse, och blev det område ur vilken denna studie var tänkt utmyнна i diskussion kring. Så blev däremot inte fallet:

Redan under observationerna kändes begreppet *tjuv* svårhanterat. Hur skulle jag undersöka en kategorisering utan att reproducera en norm? Redan hade gruppintervjuerna visat på det breda spektrum av normer och värden vilka positionerade sig mot varandra. Det var inte ovanligt att de intervjuade helt avvärijde sig från det stigmatiserade ordet ”tjuv” med frågor som ”*Är det verkligen stöld att ta från tjuvar?*”, syftandes på bankers samt företags innehav av tredje världens resurser, vilket upplevdes som illegitimt. Inte helt ovanligt var heller att de intervjuade svarade på frågor som inte ställts, men som de förutsatte skulle ställas. Detta fenomen har Per Månson kallat ”den osynlige andre”, vilket antyder att det finns en till person i rummet, om än imaginär, som utgår ifrån konventioner kring intervjuämnet.² Intervjun reproducerar på så sett gamla stigman och säger därför väldigt lite om de verkliga orsakerna, och istället mycket om tidigare bemötanden som personen varit med om.

---

¹ I sammanhanget syftades det till specifikt sätt att tala om stöld.

² Lars Kaijser Magnus Öhlander, *Etnologiskt fältarbete*, (Lund; 1999) Studentlitteratur Sid. 54

Från tjuv till stöld och egendom

Det var efter läsning av Roger Brubakers *Ethnicity without groups* och Edward Saids *Orientalism* som fokus på begreppet *tjuv* vände (om inte 180 grader så åtminstone 90). Brubaker argumenterar för att vi **inte** ska slå samman och förväxla *nationalitet* och *grupptillhörighet*, då det innebär att förbise den låga grad av gruppkänsla som nationalistiska organisationer tar anspråk på att företräda. Framförallt förbises det mångfacetterade spektrum av grupptillhörigheter och identifikationer som finns inom varje nation.³ Jag översatte denna tes till stölldiskussionerna och undrade om inte jag gjort en liknande sammanslagning vid gruppobservationen. Hade jag gett ”tjuvarna” en gemensam ”nationalitet” på grund av den gemensamma synen på egendom, som egentligen var tämligen mångfaciterad? Vad låg då det gemensamma i?

Det är här Edward Said dyker upp. Han å sin sida utgår från att ”*orienten och västvärlden*” inte ska förstås som naturgivna motsatspar, utan att de tvärt om skapar och är beroende utav varandra. Utan en ”orient” eller ett *de andra* att förhålla sig till, skulle idén om ett homogent väst inte kunna florera, menar Said.⁴

Kunde jag förstå *ägande* och *stöld* som ett liknande begreppspar? Om *stölden som idé* endast blev möjlig genom föreställningar om ägande, blev det även en produkt av tolkningsföreträdets vokabulär. Det går med andra ord inte tala om fenomenet annat än i relation till och med bakgrund av föreställningen om egendom. Dikotomin är tvåvägskommunicerande i den mening att de invärtes erkänner och definierar varandra. Definitionen av stöld, personifierad i *tjuven*, bekräftar egendomsägarens rätt till ägande. Men förhållandet är inte fast och förbestämt, utan har genom historien förändrats i relation till tolkningsföreträdets legitimitet. Genom att se närmare på några av dessa historiska *brytningspunkter*, eller kanske snarare betydelseglidningar, är förhoppningen att aktualisera en dagsaktuell stöld- och egendomsfråga. Med denna bakgrund föreslog den handledare som jag tilldelats att det dagsaktuella fallet av brytningspunkt i egendomsbegreppet lämpligen torde falla på åtalet mot *The Pirat Bay*. Rättegången var i full gång när uppsatsskrivandet tog fart, och den 17 april 2009 föll domen *medhjälp till brott mot upphovsrättslagen* med påföljden 1 års fängelse samt ett skadestånd på ca 30 miljoner kronor. Att domen i efterhand blivit ifrågasatt som jäv på grund av domarens inblandning i diverse lobbygrupper för upphovsrätt inom vilka även åklagarsidans representanter finnes som medlemmar kommer inte att behandlas i och med avgränsningar i studiens omfång.

Innan vi går närmare in på *The Pirat Bay* vill jag underrätta läsaren om att ordningen i denna uppsats inte är densamma som arbetsgången. Med andra ord presenteras först det material som

---

³ Brubaker Rogers, *Ethnicity Without Groups*, (Cambridge; 2004) MA: Harvard University Press Sid. 30

⁴ Edward Said, *Orientalism*, (Stockholm; 2003) Ordfront Förlag Sid. 46

egentligen analyserats i slutskedet. Det märkliga som medförts av detta är att de analogier till 1600-talet som presenteras längre ner, som egentligen var tänkt som ett eget material, visat sig tänga med *The Pirat Bay*-åtalet på ett mer övergripande, idémässigt och diskursivt plan. Framförallt har det visat sig att de historiska exemplen inte behövt handplockas, utan att de tvärtom oskyldigt och omedvetet visat sig samarbetsvilliga.

Uppsatsens karaktär

Samarbetet mellan historiska tillbakablickar och dagsaktuellt domslut har möjligtvis givit arbetet en speciell karaktär. Istället för att fokusera på en distinkt analys av ett välavgränsat material, har jag låtit blicken svepa över tid och rum. Förhoppningen har varit att den essäistiska undersökningsformen fått måla upp de mer generella strukturerna, dess motsägelser och dess ständigt förnyade skepnader.

Syfte

Uppsatsens syfte är tvådelat. Först ämnar jag analysera domstolsmaterialet från rättegången mot *The Pirat Bay*, för att se hur fildelningstekniken ställt till med problem för den rådande juridiska diskursen i att använda de begrepp och definitioner som tidigare använts. Den andra delen av syftet är att diskutera hur båda parternas argument kan härledas till en liberal tanketradition, vilken får representeras av John Locke. Det idéhistoriska materialet har lyfts fram för att visa på en historisk diskontinuitet i relationen mellan det språkliga och materiella. I arbetet syftar denna diskontinuitet till relationsförändringen inom begreppsparet Egendom och Stöld.

Metod

Metoden som använts i arbetet skulle lättast beskrivas som en väldigt öppen form av diskursanalys. Några färdigstöpta mallar för systematisk analys har inte använts, snarare har det bestått i att avgränsa en speciell diskurs, en juridisk sådan, vilken analyserats utifrån en teoretisk och historisk förståelseram.

Material och avgränsningar

Materialet som analyserats omfattar *åklagarens PM*, *förundersökningen* om samt *domslutet* från rättegången mot sökmotorn tillika fildelningssiten *The Pirat Bay*. Som historiskt material används *Kristoffers landslag tjuvabalken kapitel I* från 1600-talet, även historiska skildringar om berättelsen om Robin Hood samt ett stycke ur Bibeln. Utöver detta har en teoretisk diskussion tagit plats som resonansbotten mot vilken rättegångens konturer framträder sida vid sida av vår förståelse för begreppen Egendom och Stöld och dess historiska diskontinuitet.

När vi vill se närmare på hur genusaspekter påverkat egendomsrelationerna i det förflutna finns det olika material att tillgå. Rosemarie Fiebranz understryker vikten av att särskilja lagstiftningen, vilken ger en bild av de officiellt accepterade normerna, och rättspraxis, vilken kan ha stora lokala variationer, framförallt i det historiska materialet.⁵ Med andra ord kan en ren analys av enbart lagstiftning i olika tider ge en skev bild av det samtida samhället, då det inte visar hur eller om dessa lagar applicerats. Jag har till största mån försökt tillgodose detta, men ett bredare material skulle kanske få andra resultat.

Förhållningssätt

Detta arbete tar inte anspråk på någon form av objektivitet. Tvärt om utgår författaren utifrån att det är omöjligt att riktigt fånga verkligheten genom berättelser. En text, film eller bild är alltid en representation utav livet, och en representation är beroende av en representant; en agent, ett subjekt. En bild är uppenbart alltid tagen från ett håll. Något annat vore fysiskt omöjligt, i alla fall med dagens teknik. En film är som bilden även den fotograferad från kameranlinsens perspektiv, och sammansatt med fler bilder för att skapa sammanhang. Precis som filmen utgörs texten av ett flöde av symboler. Ett ord lämnar avtryck, men vilket intryck det gör; vilka associationer det väcker, beror på den materiella, sociala och tidliga kontext inom vilken det läses.⁶ En text kan därför även förstås på fler än ett sätt. Att ge bilden av att ”sträva efter objektivitet” vore därför lögnaktigt. Istället vill jag erkänna att jag är uppväxt med internet, och har alltid upplevt det som ett väldigt stort (men litet och smidigt) bibliotek.

Teori

Vi och dom

I exemplet med ”orienten” som den imaginära motsatsen till det av väst skapade ”vi”, har Magnus Berg delat in förändringar i tre delar. Från 800- talet fram till 1700 framställdes orienten som grym, våldsam, bluff, oanständig och sexuell, och kontrasterade då kristendomen som framställdes som förlåtande, sann och moraliskt fromm. Inte förrän i samband med Antoine Gallands översättningar av *Tusen och en natt*, som nådde Europa under tidigt 1700-tal, förändrades attityden mot Orienten. Även Englands makt och inflytande i tex. Indien under kolonialtiden i

---

⁵ Rosemarie Fiebranz, ”Mitt bördehemman” eller ”vårt ärvda skattehemman”? Genusanknutna strategier vid överlåtelse av skattejord mellan generationer, Bjuråker 1750-1850, ur Maria Ågren (red.) *Hans & Hennes, Genus och Egendom i Sverige från vikingatid till nutid*, Opuscula Historica Upsaliensia 30 (2004) sid. 221

⁶ Staffan Carlshamre, *Världsandens mål – några sidor om Hegels syn på historien*, sid. 2 (internetkälla): <http://people.su.se/~snce/filer/varldsanden.pdf> 09.05.22

mitten av 1800-talet kan, menar Berg, ses som anledningar till att Orienten inte längre behövde fruktas, utan kunde bli den fantasivärld där det exotiska, erotiska, ”mystiska andra” kunde framträda som kontrastbild mot den kalla rationalismen och moderniseringens vetenskapliga isärplockande av naturen. Det var även en exotifiering som uppmuntrade ”utforskandet” av ”främmande” världar, som fungerade som idémässig grogrund för en imperialistisk expansion.⁷

Hade stölden genomgått liknande förändringar?

Essäistisk diskursanalys

I ett försök att fånga nutida fenomen utifrån historien kommer arbetet att få en genealogisk utformning med en nutidshistorisk orientering. Vad som blir intressant med denna utgångspunkt är de *sociala praktiker*, tekniker, *diskurser*, institutioner och *kunskapsystem* som genom historien legat till grund för de fenomen som idag går att skåda.⁸ Detta innebär dock inte att förstå historien utifrån en rak utvecklingslinje, utan snarare tvärt om; att det har förekommit historiska brott där den samhälliga makten skiftat, i den mening att den har ändrat karaktär, vilket kan beskrivas i form av nya diskurser.⁹ *Diskursanalysen* vill i sin blygsamhet påvisa att det finns gränser för det tänkbara. En diskurs är inte bara *vad som sägs* i olika sammanhang, utan även *vad som möjliggör* att det kan sägas. Genom utestängningsprocedurer hålls vissa kunskaper och handlingar ute från ett specifikt sammanhang, och genom auktorisering tillåts och uppmanas en annan kunskap. Diskurserna kan sägas ta sig till uttryck genom ritualer och socialiserande institutioner.¹⁰ Till exempel kan själva ombytet i omklädningsrummet och skolans gymnasal förstås som de legitimerande praktikerna för kunskapen om att ”duscha efter varje fysisk ansträngning”; som en del av renlighetsdiskursen. Den här uppsatsen förstår den juridiska processen och domstolen som en sådan legitimerande praktik och utestängningsmekanism.

Governmentality

Michell Foucault, grundaren av diskursanalysen, myntade även begreppet *governmentality*, med vilket avses den moderna maktutövningen, som utgår från att all styrning bottenar i kunskapen om vad makten har som föremål. Översatt till svenska skulle det bli ungefär *styrningsmentalitet*, vilket antyder en ”maktens rationalitet”; ett slags maktutövandets intressen. Kunskapen om maktens

---

⁷ Magnus Berg, *Hudud*, (Stockholm; 1998) Carlsson Sid. 34

⁸ David Jones, Kenneth Hultqvist, Kenneth Peterson (Red) (1993), *Foucault namnet på en modern vetenskaplig och filosofisk problematik*, Stockholm: HLS förlag. Sid 25

⁹ Michel Foucault, *Diskursens ordning*, Symposium bibliotek (Stockholm 1993) Sid. 11

¹⁰ David Jones, Kenneth Hultqvist, Kenneth Peterson (Red) (1993), *Foucault namnet på en modern vetenskaplig och filosofisk problematik*, Stockholm: HLS förlag Sid. 73

sfär skapar och reproducerar på så sett i sig själv styrning.¹¹ I och med att materialet i stor utsträckning består av juridiska utsagor och praktiker har governmentality-begreppet blivit snarast ett metodologiskt instrument, som genom fokus på maktens rationalitet, sammanbundet skilda tidsperioder i nästan identiska system av intressen. Metodologiska frågor som: Vilka berättelser knyts till olika platser? Vilka föremål knyts till olika sammanhang? Framförallt: Hur ser dessa processer ut? Tanken är att diskurser som orienterar människors handlande ska kunna framträda. Slutligen blir dessa orienterande diskurser till ”en teknisk fråga”.¹² I fallet med The Pirat Bay framträder maktpraktikernas teknaliteter i de juridiska utsagorna, vilka kommer att beskrivas och diskuteras senare.

Hegemoni

Slavoj Žižek beskriver hellre diskursbegreppet med Antonio Gramscis begrepp *hegemoni*. Kampen för politiskt och ideologiskt tolkningsföreträde förstås genom hegemonibegreppet alltid som en kamp om beslagtagandet av det språkbruk som ”spontant” upplevs som ”opolitiskt” och överskridande de politiska gränserna.¹³ *Makt* blir med denna utgångspunkt inte något som går att inneha och utöva genom t.ex. våld, utan istället själva förutsättningarna för de handlingar som blir praktiskt möjliga utan att framstå som besvärliga eller avvikande.¹⁴ Normalitet blir på så sett en självrefererande maktfaktor i sig, i både språklig som moralisk hänsyn. Det är denna definition av makt som kommer att användas. Perspektivet är alltså i viss mening *socialkonstruktivistiskt*, åtminstone sprungen ur dess tanketradition, med utgångspunkten i att ett ords position i det språkliga systemet bara kan få innebörd av hur det skiljer sig från andra ord.¹⁵ Ronny Ambjörnsson kallar detta för *elementär varseblivning*, och menar i sin diskussion att gestalten, i hans fall idén om Europa, bara kan bli synlig genom sina konturer. Dessa konturer, menar han, skapas i hur Asien och Amerika framställs i den hegemoniska diskursen.¹⁶ Detta arbete är ett försök i att fånga hur egendom och stöld skulle kunna förstås utifrån en liknande tankestruktur.

---

¹¹ red. Hultqvist K., Petersson K. (1995) *Foucault – Namnet på en modern vetenskaplig och filosofisk problematik*, Stockholm: HLS Förlag, Sid. 25

¹² Rose Nikolas, *Politisk styrning, auktoritet och expertis i den avancerade liberalismen*, red. Hultqvist K., Petersson K. (1995) *Foucault – Namnet på en modern vetenskaplig och filosofisk problematik*, Stockholm: HLS Förlag, Sid. 53

¹³ Slavoj Žižek, *Multiculturalism, Or, the cultural logic Of Capitalism* (stad Förlag år) Sid 30

¹⁴ (Red) Mats Björnsson, Eva Palmblad, *Diskursanalys i praktiken*, Mari Öhman, *Styrning i ”jumpsalen”*, Sid. 128

¹⁵ (Red) Mats Björnsson, Eva Palmblad, *Diskursanalys i praktiken* (stad Förlag år) Sid. 35

¹⁶ Ronny Ambjörnsson, *Öst och Väst, tankar om Europa mellan Asien och Amerika*. (stad Förlag år) Sid. 8

Bas och överbyggnad

Det teoretiska instrument som kommer att användas på relationen mellan tankevärld och materiell värld är den som Marx beskrivit som *bas* och *överbyggnad*. Basen är enkelt uttryckt det materiella, reella och fysiskt konkreta. Själva tingen som möjliggör tanken om dem.¹⁷ I datorer tillhör hårdvaran basen, även om de kräver en överbyggnad; dvs. en idévärld (av mjukvara och gränssnitt, som hjälper människan att skapa mening i knapptryckningarna.) Gramscis hegemonibegrepp är enligt mig marxismens främsta redskap för förståelse av överbyggnadens essens, medan diskursanalysen kan användas för att beskriva dess inbördes relationer och (framförallt med hjälp av bas-begreppet) dess fysiska funktioner.

Ekonomi har ofta felaktigt placerats tillhörande basen, då ekonomiska resurser kan ge tillgång till materiella ting. Detta är dock missledande. Ett mynt och en sedel är i sig fysiska, men idén om mynts och sedlars värde är beroende utav de sociala praktiker som ger dem värdet. De sociala praktikerna är i sig resultat av överbyggnaden, även om de förutsätter en bas att verka inom. I slutdiskussionen kommer relationen mellan bas och överbyggnad att återkopplas till de slutsatser som resultatdelen lett fram till.

Locke och liberalismen

Locke utgår från att det inte existerar en naturlig uppdelning av jord, men att människor genom sina möjligheter att arbeta med jorden kan ta den i anspråk och göra den till sin privata egendom.¹⁸ Det är detta han kallar *naturtillstånd*, vilket stred mot det tidigare rättighetsbegreppet som innefattade de adliga jordegendomarna. Under 1600-talet sågs naturen som en oändlig resurs, och kunde därför anses helt ok att ta anspråk på om arbete förelegat. Jag ska i analysen visa hur Lockes liberala tankar återfinns i argumentationen hos båda parterna i rättegångsmaterialet från fallet The Pirat Bay.

---

¹⁷ J.V. Stalin, *Den dialektiskt och historiska materialismen*, (1946) Stockholm: Arbetarkulturs förlag, Sid. 13

¹⁸ John Locke, *Andra avhandlingen om styrelseskicket, En essä angående den civila styrelsens sanna ursprung, räckvidd och mål*, Daidalos (Göteborg 1998) Sid. 25

Tvärhistorisk Bakgrund

Copyright och äktenskapet

I domslutet från The Pirat Bay-målet behandlar en central argumentation upphovsmännens uteblivna inkomster. Upphovsmännen är egentligen fel att säga, inte på grund av ordets missvisande könsbestämmelse, utan för att det inte är skaparna av musiken som för rättegången framåt. Det är upphovs-*rättsinnehavarna*, copyrightinnehavarna: Warner Bros, Columbia Pictures, Twentieth Century Fox Film, Bonnier, Sony Music m.f.¹⁹ Med andra ord; de som har köpt rätten till att kopiera musiken och distribuera den, den s.k. multinationella medieindustrin.²⁰ När materialet analyserats finnes en intressant analogi mellan 1600-talets sett att tala om, inte stölden i sig, utan förhållandet mellan lag och händelse; det så kallade *brottet*.

Till dels synes de utredningar som ligger till grund för dessa uppskattningar i viss mån ta hänsyn till den påverkan i allmänhet som fildelningstjänster, där upphovsrättsligt skyddat material olovligen tillgängliggörs för allmänheten, har.²¹

Det var inte en rättegång om huruvida fildelning var positivt eller negativt för samhällets utveckling, utan om i vilken utsträckning de som skapat den nya effektivare sökmotorn hade deltagit i arbetet. Med andra ord: i vilken utsträckning de åtalade medverkat i något som målsägande ansett vara brottsligt. Denna form av färdigstrukturerat tolkningsföreträde är inget nytt, utan återkommer i tidigare egendomsfrågor. I *Kristoffers landslag Tjuvabalken kapitel I* från 1600-talet finner vi att:

”Bästa ting som bonde har i sitt bo är hans laggifta hustru. Den som stjal henne från bonden, han är värste och störste tjuv. Och därför, den som lockar bondens hustru från honom och löper bort med henne, blir han gripen på färsk gärning, då skall han föras till tinget och dömas och upphängas över andra tjuvar.”²²

I lagtexten ovan behandlas kvinnan som en del av mannens egendom. Vid en rättegång där denna lag applicerats finner vi en identisk rättslogik som genomsyrat rättegången mot The Pirat Bay. De åtalade hade tillfrågats om det var sant att de vistats tillsammans på ett värdshus i en grannstad där de setts i sällskap av varandra. Det var det, men de menade att de älskade varandra och att

---

¹⁹ Stockholms tingsrätt, *Dom B 13301-06*, (2009-04-17) Sid. 1-8

²⁰ Roswall Håkan, Kammaråklagare, Internationella åklagarkammaren i Stockholm, Diariennr 08-762 16 44, 2005-11-30

²¹ Stockholms tingsrätt, *Dom B 13301-06*, (2009-04-17) Sid. 100

²² Thomson A. *Stöld av annans hustru, Kristoffers landslag tjuvabalken kapitel I*, (1963 Lund)

hennes bonde slog henne. Detta erkännande underlättade rättegången, och de kunde båda skickas till galgen för att hängas. Argumentet var att bonden genom deras agerande hade blivit av med förtjänsten av att ha hustrun i hemmet.²³

Frågan om huruvida kvinnan hade rätt att välja vem hon ville leva med var, inom den rådande rättslogikens språkliga symboliska referensramar, omöjlig att ställa. I förhören inför Piratbayrättegången återfinns denna form av bevisföring. Förhørsledaren intresserar sig i de inledande förhören primärt för den hördes relation till andra inom The Pirat Bay. Genom frågor som ”känner du X” och ”berätta om din relation till Y” fyller förhöret funktionen som maktpraktik med syfte att fastställa tolkningsföreträde.

Redan i delgivningen fastslås att avsteg från den i förhand definierade brottsrubriceringen inte är möjlig. Att Peter Sunde (S) var drivande i The Pirat Bay vet både han och förhørsledaren. Även om Sunde har en annan syn på *brott* än den som förhørsledaren (FHL) presenterar, kan inte denna framträda inom ramen för *maktens kognitiva ramar*:

FHL: Du fick den här delgivningen om den misstanke som jag vill delge dig om. Du såg den framför dig Peter?

S: Ja, om det räcker som en delgivning?

FHL: Det är en delgivning i och med att jag kommer att förtydliga här då. Du delges alltså misstanke om medhjälp till upphovsrättsbrott från den 1/7 2005 fram till den 31/5 2006 genom att driva och underhålla websiten The Pirate Bay och därigenom medverka till andra personers upphovsrättsbrott. Och det är ytterligare en rubricering som är rörande förberedelse till upphovsrättsbrott under samma tidsperiod då. Bestående i att, bestående av att genom siten The Pirate Bay och dess infrastruktur tillhandahållit ett stort antal s.k. torrentfiler av upphovsrättsskyddade filer eller verk. Och det brukliga är att man frågar om personen som hörs då erkänner eller förnekar brott?

S: Jag förnekar brott.²⁴

Med *kognitiva ramar* menas i detta arbete det ramverk av svarsalternativ som blir möjliga utan att svarande känner sig upplevas som besvärlig. Jag har tolkat dem som själva förutsättningen för det Foucault har benämnt vid *makt*. Peter fick alternativen att erkänna eller förneka det som förhørsledaren kallat för brott. Tolkningsföreträdet ligger således helt hos rättsväsendet, men de kognitiva ramarna kan dock vidgas eller helt bytas ut. Idag är kvinnan inte längre juridiskt fastställd som mannens egendom, även om många av de normer som gällde då fortfarande lever kvar. Vad kan tänkas bidra till dessa förändringsprocesser?

²³ Thomson A. *Stöld av annans bustru, Kristoffers landslag tjuvabalken kapitel I*, (1963 Lund) Sid. 30

²⁴ Kammaråklagare Håkan Roswall, Internationella åklagarkammaren i (Stockholm: 2005-11-30) Diariernr 08-762 16

Från egendom till egen dom

Det ekonomiska förhållandet mellan bonden och *hans laggifta bustru* förändrades i och med de nya arbetsförhållanden som industrialiseringen medförde. Den *nya tekniken* krävde arbetskraft, och urbaniseringen blev benämningen på samlandet av denna arbetskraft. Filosofiskt har den individualiserade egendomsrätten målats upp som könsneutral och relaterats till 1700-talets upplysningstid. Ekonomiskt knyts den emellertid till kapitalismens utbredning under 1700-1800-talet.²⁵ Lagändringar som stärkte individens rätt mot byorganisationen infördes, men då kvinnor saknade förvaltningsrätt gällde dessa lagar inte dem.²⁶ Maria Sjöberg påpekar att ”äganderätten hade ett kön” och genom industrins lönearbete förändrades tillsynes detta förhållande mellan kön och egendom. Från att vara egendom, blev kvinnan producent av egendom. Trots detta förändrades inte de gifta kvinnornas situation nämnvärt under 1890-1920. Giftermålsbalken från 1734 gällde nämligen fortfarande, och förkunnade att mannen förvaltade de gemensamma tillgångarna, samt att han var ensam ansvarig för hustruns enskilda egendom.²⁷ Genom marknadsekonomins utbredning under 1800-talet började den lösa egendomen däremot tillmätas allt större betydelse än vad den tidigare gjorts i relation till den fasta markegendomen. Det genusordnade systemet för markägande fann snart nya vägar att behålla förvaltningsrätten. Anita Göransson beskriver hur textilfabrikörerna under 1830- och 40-talet använde sig av giftermålsförbindelser för att stärka och expandera sina företag.²⁸ Detta förhållande fick dock genom äktenskapets ekonomiska delning vid skilsmässor en annan praktik. Då männen tjänade mer, kunde uppdelningen mellan obetalt arbete i hemmet och det betalda arbetet på marknaden fortsätta in på 2000-talet.

Knytpunkten i denna parrallelisering mellan 1600 -och 2000-talets juridiska argumentation i egendomsfrågor blir tydlig på två plan. Först när en maktanalys över tolkningsföreträdets språkliga konventioner får framträda. I ett samhälle präglad av patriarkala system avspeglas de legitimerade maktinnehavarnas ägandeanspråk i lagtexterna. Vad som anses kriminellt är tydligt betingat av den rådande ”tidsandan” och vad som föregått. Här blir maktperspektivet extra tydligt. I det agrara bondesamhället var patriarkens rätt över ”sin kvinna” en hegemonisk diskurs.

---

²⁵ Maria Sjöberg, *Kvinnors jord, manlig rätt, äktenskap, egendom och makt i äldre tid*, (2001) Gidlunds förlag Södertälje tryck. Sid 14

²⁶ Ibid. Sid. 17

²⁷ Tomas Nilson, ”Blott som brickor i ett spel... Om kvinnor, kapital och nätverksbyggande inom textilbranschen i Borås 1890-1920”, ur Maria Ågren (red.) *Hans & Hennes, Genus och Egendom i Sverige från vikingatid till nutid*, Opuscula Historica Upsaliensia 30 (2004) Sid. 269

²⁸ Tomas Nilson, ”Blott som brickor i ett spel... Om kvinnor, kapital och nätverksbyggande inom textilbranschen i Borås 1890-1920”, ur Maria Ågren (red.) *Hans & Hennes, Genus och Egendom i Sverige från vikingatid till nutid*, Opuscula Historica Upsaliensia 30 (2004) Sid. 267

Idag när rättegången mot The Pirat Bay pågår har egentligen inte mycket förändrats, till *form* vill säga. Under det patriarkala 1600-talet ansågs och lagstiftades hustrun som mannens egendom. I *globalismen*, som Ulrich Beck benämner den, är det medieindustrin som innehar detta tolkningsföreträde genom att äga diskursen.²⁹ De, i likhet med patriarkerna som fått hustrun stulna från sig, hänvisar till den uteblivna förtjänsten av att ha ägodelarna i sitt bo. Skillnaden är att inget materiellt blivit fräntaget musikproducenterna. Vad som räknas är en hypotetisk förlust av något som inte kan styrkas skulle inhandlas i avsaknad av fildelningstekniken. Anledningen till detta argument torde ligga i den hegemoniska position som den liberala diskursen har i det juridiska samtalet. Logiken som återopas är hämtad från grafen för tillgång och efterfrågan, där priset sjunker när tillgången ökar (Se bilaga nr. 1). Den andra aspekten som framträder bygger på det patriarkala systemets innovativa kvarhållande av tidigare förhållanden under den nya tid som ideologiskt beskrevs åsyfta privategendomens könsneutralitet. Denna inre motsättning mellan två parallella diskurser som verkar sida vid sida och slutligen går in i varandra återfinns i den kontext där rättegången mot The Pirat Bay utspelar sig. I en tid när ”informationssamhället” blivit honnörsord för det egna samhället, får mediejättarna svårt att legitimera informationsbegränsning. Uppsvinget i medlemsantal som Pirat Partiet kunde redovisa efter domen mot The Pirat Bay tyder, om inte annat, på just detta. I slutdiskussionen kommer en modell över hur legitimiteten kan byta fot mellan synen på egendom och stöld att presenteras.

Robin Hood

Dick Harrison påpekar att Robin Hood, som idag porträtteras som högättad adelsman, inte alltid framställts så.³⁰ Egentligen var *robinhoods* under 1200-talets England en vanlig benämning för ”den arketypiskt kriminelle”. Benämningen hade en negativ innebörd, och var något människor fruktade. Under 1300-talet nådde digerdöden England, vilket resulterade i en minskad arbetsstyrka. Arbetarna skulle dock hålla kvar produktionsnivån samtidigt som ersättningen förblev densamma. Adeln fortsatte likväl sitt dyra leverne, vilket skapade misstro bland befolkningen. Fattiga människor i nöd anslöt sig till rövarbanden, vilka likt berättelsen förtäljer ”stal från de rika”.³¹ Myterna, sagorna och lyriken om Robin Hood började med andra ord att spridas efter att en skiftning i egendomens legitimitet skett.

---

²⁹ Beck Ulrich, (2001) Vad innebär Globaliseringen?, Göteborg: Daidalos. Sid. 151 ff.

³⁰ Dick Harrison, *Mannen från Barnsdale, Historien om Robin Hood och hans legend*, (Stockholm; 2000) Prisma förlag, Sid. 66

³¹ Ibid. Sid. 129

Jesus var pirat

Lizie Carlsson förmodar att föreställningen om kvinnan som egendom är ett eko av gamla testamentets 9:de och 10:de budord ”*Du skall icke hava begärelse till din nästas hus. Du skall icke hava begärelse till din nästas hustru, ej heller till hans tjänare eller hans tjänarinna, ej heller till hans ox eller hans åsna, ej heller till något annat, som tillhör din nästa.*” 2mos 20:17³² Detta står med andra ord i samma bok de amerikanska mediedirektörerna lägger handen på för att svära sanningsenligheten i sitt vittnesmål. Den senare delen av *Bibeln* innehåller ironiskt nog en passage där huvudkaraktären, Jesus från Nasaret, gör sig skyldig för en identisk prisminskning som åberopas i åtalet mot The Pirat Bay:

Han tog de sju bröden och fiskarna, tackade Gud, bröt dem och gav dem åt lärjungarna, och lärjungarna gav dem åt folket.

Matt 15:36

Alla åt och blev mätta, och man samlade ihop de överblivna bitarna, sju fulla korgar.

Matt: 15:37

I Matteus 15:36 sägs Jesus ha delat sju bröd och några fiskar så att fyra tusen män (kvinnor och barn borträknade) kunnat äta sig mätta. Efteråt fanns fortfarande sju korgar fulla med bröd. Denna bröddelning skulle med den marknadsliberala logiken som åberopats i åtalet mot The Pirat Bay minska försäljningen och priset på den ordinarie brödmarknaden. Något som av medieindustrin definierats som stöld. Att detta innebar tillgång till något som annars inte hade konsumerats på grund av bristande resurser är för den juridiska definitionen ovidkommande. Det Jesus sägs ha gjort med brödet och fiskarna, är grunden för all fildelning. Berättelsen om Jesus är, med den nyliberala logiken, berättelsen om en tjuv.

Resultat & analys

Denna analys utgår ifrån fundamentala motsägelser i domslutet, vilka i sin inkonsekvens får något bakomliggande att framträda. Som nämnts tidigare var en av rättegångens grundbultar målsägandebolagens uteblivna inkomster, som sades bero på en ökad tillgänglighet genom fildelningssiten The Pirat Bay.

För tingsrätten gäller det emellertid att bedöma vilka förluster som orsakats målsägandebolagen³³

³² Ulla Rosén, *Gamla plikter och nya krav, En studie om egendom, kvinnosyn och äldreomsorg i det svenska agrarsambället*, 1815 – 1939 Sid. 9

³³ Stockholms tingsrätt, Dom B 13301-06, (2009-04-17) Sid. 100 dom

Genom rättegången skulle mediebolagen bli ersatta för förlusterna, vilka diskursivt liknats vid förluster av det slag som en stöld innebär. Det motsägelsefulla som sker ligger i att domslutet, som presenterar en rad kostnadskalkyler, säger att dessa inte spelar någon roll:

Rätten till denna ersättning är alltså inte beroende av att det visas att målsägandebolagen lidit någon faktisk skada och att det olovliga förfogandet därmed orsakat skada.³⁴

Skada och licens

En intressant aspekt utav uträkningarna för ersättning som Tingsrätten använder sig av utgör den information som nämner hur långt före möjlighet för legal nedladdning av upphovsskyddat verk varit möjlig att ladda ner från The Pirat Bay.

Aposteln (öp. 1 E) var tillgänglig mellan 11 och 40 dagar före möjligheten till legal nedladdning. Ersättningen för annan förlust för denna upptagning har därför beräknats till fyra gånger det skäligen vederlaget.³⁵

”Aposteln” sägs varit tillgänglig *mellan* 11 och 40 dagar före möjligheten till ”legal”/dvs. betald nedladdning, medan Bonnier Amigos upptagning ”This is me now” var tillgänglig mellan 41 och 90 dagar innan.³⁶ Den senare innebär ett ”mörkertal” på 49 dagar. Ingenstans redovisas hur denna approximering gått till, och ingenstans problematiseras detta hypotetiska ”brottstillfälle”. Det rimliga vore att redogöra för den tidigaste versionen samt tillfället för nedladdning som de funnit.

[...] filmbolagen har däremot använt en beräkningsmetod som innebär att varje nedladdning av en rättighet eller ett verk multiplicerats med det pris som en legal nedladdning av rättigheten eller verket skulle ha betingat.

I domslutet framgår att det genomsnittliga priset för en legal nedladdning var 139 kr, varav sextio procent tillföll rättighetsinnehavaren.³⁷

Tillgängliggörandet innebar i sin tur möjligheten för allmänheten att ladda ner filmerna, dvs. framställa exemplar av dem, vilket i sin tur lett till minskad försäljning av upptagningar av filmerna liksom *minskad efterfrågan* på att hyra filmerna.³⁸

---

³⁴ Stockholms tingsrätt, Dom B 13301-06, (2009-04-17) Sid. 94

³⁵ Ibid Sid. 88

³⁶ Ibid. Sid. 88

³⁷ Ibid. Sid. 89

³⁸ Ibid. Sid. 90

Den minskade försäljningen framstår i argumentationen över hur mycket skadestånd som ska erläggas de tilltalade som relevant. Minskad efterfrågan på att hyra filmerna förs fram som argument. Detta argument förstås underförstått innebära förlust av inkomst, vilket liknas vid stöld, dvs. skada. Det underförstådda baseras på något som i analysen kommit att klassificeras som en del av den juridiska diskursens. Anledningen till detta argument torde ligga i den hegemoniska position som den liberala diskursen har i det juridiska samtalet. Logiken som återopas är hämtad från grafen för tillgång och efterfrågan, där priset sjunker när tillgången ökar.³⁹ Denna hypotetiska förlust av något som, vilket ska visa sig inte kan styrkas, skulle inhandlas i avsaknad av fildelningstekniken. Utgångspunkten i beräkningarna består med andra ord i att alla filmer, serier och musikstycken som laddats ner från The Pirat Bay, skulle ha köpts istället, om fildelningssiten inte funnits. Genomsnittet för priset för en legal nedladdning sägs i domen vara 139 kr.⁴⁰ Denna siffra multipliceras med antalet nedladdningar.

Filmbolagen har genom en utredning – utförd av en revisionsbyrå – beräknat det pris som varje film skulle ha haft vid en legal nedladdning av den. Detta pris har beräknats utifrån att ingen av filmerna fanns tillgängliga för legal nedladdning under tid som de gjordes tillgängliga via The Pirate Bay.⁴¹

Här sker dock något motsägelsefullt i orsakerna bakom ersättningen. Då det vore orimligt att påstå att den sammanlagda summan av nedladdade låtar, multiplicerat med det legala priset och dividerat med antalet fildelare skulle motsvara en hypotetisk avkastning, deklarerar rätten vidare att:

Rätten till denna ersättning är alltså inte beroende av att det visas att målsägandebolagen lidit någon faktisk skada och att det olovliga förfogandet därmed orsakat skada.⁴²

Om ersättningen *inte* är beroende av att de *lidit någon faktisk skada*, hur kommer det sig då att skadan, i form av uteblivna inkomster, fått en så central del i domslutet? Då varje enskild fildelare poneras behålla sin mediekonsumtion även utan fildelningstjänsten, och med andra ord skulle spendera uppåt 50 000 kr per år för film och musik, faller argumentet samman av sin egen orimlighet. Nedladdningarna blir alltså svåra, om inte omöjliga, att översätta till direkta köptillfällen. Vad det snarare tyder på är att fildelningen ökar kulturkonsumtionen. SF Bio, som ägs av Bonnier, presenterar på sin hemsida att det under 2008 slagits inkomstrekord den ekonomiska krisen till trots:

Trots ekonomisk kris under sista halvan av 2008 har de stora amerikanska filmbolagen slagit inkomstrekord. Över hela världen har de dragit in 9.9 miljarder dollar vilket är 4% mer än 2007.⁴³

³⁹ Grafen för utbud och efterfrågan. bilaga 1

⁴⁰ Stockholms tingsrätt, Dom B 13301-06, (2009-04-17) Sid. 94

⁴¹ Ibid. Sid. 92

⁴² Ibid. Sid. 94

Dessa siffror strider med andra ord mot de grundantaganden som rationaliserar åtalet och domen mot The Pirat Bay. De kan även tolkas styrka påståendet om en ökad kulturkonsumtion. Det visar sig efter de motstridiga resonemangen att ”*Det rör sig alltså om att söka fastställa en hypotetisk licensavgift för utnyttjandet*”⁴⁴, vilket tyder på en vilja att inkorporera de nya materiella förutsättningarna efter ett gammalt TV-liknande licenssystem. Det intressanta med formuleringen *hypotetisk licensavgift* är dess antydning till maktanspråk. Med *hypotetisk* antyds något som egentligen inte i sig är viktigt att fastställa. Det viktiga är att det fastställs. *Licensen*, tillståndsbeviset, är å sin sida i sig självt en maktpraktik. Genom att ”ge tillstånd/tillåtelse” till något, bekräftar makten sin position. Tex: En elev måste fråga läraren om det är okey att gå på toaletten, inte för att läraren kommer att säga nej, utan för att eleven ska lära sig *vem* det är som avgör när skolsalen får lämnas.

Locke och liberala paradoxer

Den svenska juridiska diskursen ger uttryck för en liberal tanketradition. I första kapitlet av Lag (1960:729) *om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, Upphovsrättens föremål och innehåll*, kan vi finna värden för hur människans skaparkapacitet ska ge rättigheten till privategendom:

5 § Den som genom att sammanställa verk eller delar av verk åstadkommit ett litterärt eller konstnärligt samlingsverk har upphovsrätt till detta, men hans rätt inskränker icke rätten till de särskilda verken.

Det egendomsbegrepp som används här återknyter till det rättighetsbegrepp som liberalismens grundare John Locke införde under 1600-talet. Det som skapats ur naturtillståndet skulle ses som den enskildes privategendom, :

Denna bakgrund gör att dikotomin ”fildelning kontra upphovsrätt”, som tycks framstå ha ett motstridigt inneboende förhållande, utgår från samma tanketradition.

Jag vill likna en av diskurserna kring idén om internet som en Lockes pånyttfödelse: Å ena sidan är upphovsrättslagstiftningen som mediebolagen företräder ett idéarv från Lockes tankar om att naturen genom arbete skapar privategendom. Locke såg vidare ingen fara i kapitalackumulation, utan menade att det var en naturlig del utav att produktiviteten ökade, detta skulle dessutom spillas över till allas fördel i den ”dynamiska marknad” som skapats.⁴⁵ Fildelarna å den nylockska sidan betraktar internet som ett landskap av naturtillstånd, där filerna liknats vid bär och blommor vilka kan plockas ner i datorn, degeln, och bearbetas till ny egendom. Resultatet; saften, betraktas som deras egen produkt. Den traditionella medieindustrins kapitalackumulation framträder med det nylockska egendomsbegreppet som kontrast närmast figurera som adelns ursprungliga markägande. I vilket fall vad gäller tolkningsföreträde i definitionen av vad som ses som

⁴³ <http://www.sf.se/nyheter/nyhet/125049/2008--ett-rekordaar-foer-Hollywood>, 2009-05-21

⁴⁴ Stockholms tingsrätt, Dom B 13301-06, (2009-04-17) Sid. 88

⁴⁵ John Locke, *Andra av handlingen om styrelseskicket, En essä angående den civila styrelsens sanna ursprung, räckvidd och mål*, Daidalos (Göteborg 1998) Sid. 26

övertramp: *PIRACY IS THEFT*⁴⁶; Adeln behövde inte bevisa *hur många* bär som plockats i deras skogsområden. Bara det att någon i bygden fått den fräcka tanken att olovligt överträda gränserna räckte för straff. Adeln behövde inte bevisa att de tänkt plocka bären; genom överträdelsen ansågs brottet begått, vare sig bären skulle ha blivit till saft eller glömts och ruttnat bort:

De amerikanska filmbolagen har *inte redovisat skälet för sin valda beräkningsmetod*. Det kan inte anses vara meningen med upphovsrättslagens ersättningsreglering att skivbolagen inte ska tillerkännas ersättning därför att de inte kunnat relatera sina ersättningsanspråk för olovligt tillgängliggörande till någon för branschen tillämpad licensmarknad eller liknande.

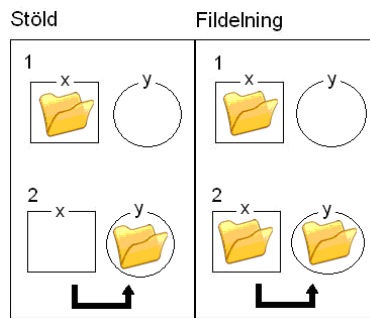
Filmbolagen ska här inte onådigt liknas vid adeln; argumenten för egendomsanspråken härstammar trots allt från skapandet, eller köpet utav skapelsens rättigheter, vilket även Locke stod för. Adeln representerar i relation till liberalismen den traditionella synen på egendom. I följande kapitel representeras ”den traditionella synen” av medieindustrins egendomsbegrepp, och det ”nya” utav fildelningstekniken.

---

⁴⁶ ”WARNING” Bilaga 3.

Den nya matematiken

Den tekniska skiljelinjen som separerar 1600-talets egendomsbegrepp med de immateriella rättigheterna ligger i en förändring i matematiken. I den traditionella bemärkelsen var *ett* alltid lika med *ett* ($1x = 0y$, $1y = 0x$). Idén om stölden utgick från denna ekvation: Jag(x) har ett äpple och du(y) har inget, om du tar mitt äpple, så har du ett äpple och jag har inget. Genom internet och fildelning blev talet *ett* potentiellt ett oändligt tal:

Den nya matematiken gjorde att stöldbegreppet var tvunget att omdefinieras. Idén om licensmarknaden blev den traditionella medieindustrins lösning på detta. Med licensen är det inte längre fråga om rättigheten till ett specifikt objekt, utan om rättigheten till att kopiera detta objekt; copyright. Om lagtexterna och rättsväsendet representerar Locks egendomsbegrepp med en traditionell stölddefinition, är fildelarna representanter för ett omåberopande av Lockes naturtillstånd utifrån teknikens nya matematik. Om idén om naturtillståndet under 1600-talet möjliggjordes i och med att naturen sågs som en oändlig resurs, blir internet som varsebild en naturtillgång med samma logik. Nedan följer ett exempel som beskriver internet utifrån Locks tanke om naturtillstånd:

Allt som är nytt gör människan rädd, så enkelt är det, men internet är ingen nyhet längre och filosofin bakom fenomenet är ett faktum. Att information (filmer, musik, böcker inkluderat) numera är fritt är något som alla borde inse och anpassa sig efter. Vi kan inte gå från ett samhälle där all media är gratis till ett samhälle där den kostar pengar. Det vore som att börja ta betalt för syre.⁴⁷

Citatet är hämtat från *Bloggywood.se*, och är en kommentar på ett inlägg om filmindustrins rekorförsäljning under 2008. Bloggywood är en svensk blogg om ”filmvärldens senaste”, som även inkluderar ett diskussionsforum. Nils Petter Sundgren har kallat den för ”*Den mest populära filmsajten*”. Ett genomgående tema i fildelningsdiskursen, från fildelarnas sida, är just dessa liknelser mellan internet och allmänrättsliga föremål. Till förändringarna hör även synen på naturen. I och med att det uppmärksammats att naturen inte är en oändlig resurs har fildelarna, utöver att översätta idén om naturtillstånd till internet, dessutom omdefinierat det ursprungliga naturtillståndet. De menar att istället för att köra bil till CD-butiken och köpa packeterad mjukvara från storföreg, kan människor ”bekämpa” global uppvärmning genom fildelning. Detta

⁴⁷ <http://bloggywood.se/2009/02/05/the-pirate-bay-ar-inte-problemet-sf-det-ar-ni-som-ar-problemet/> 09.05.22

menar de sparar på naturresurser.⁴⁸ På sätt och vis har de nya materiella förutsättningarna stulit naturtillståndet från den analoga världen till den digitala.

Slavoj Žižek menar att diskursen om internet använder sig av föreställningen om ett förkroppsligande av den fria marknaden för att i kontrast till stats-censur framstå som frigörande. Detta för att idén om internet ska demonisera idén om staten.⁴⁹ Det häpnadsväckande som framträder med denna bakgrund är att den liberala diskursen om en fri marknad åberopas utav *båda* parterna i The Pirat Bay-rättegången. Statens rättsväsende representerar i detta fall medieindustrin, marknaden, vilket fångar en intressant motsägelse. Denna slutsats återväckte minnet om en spontan reflektion som skrevs ner under det inledande stadiet till uppsatsskrivandet, när det fortfarande var gruppobservationer i ”tjuvmoral” som låg i fokus:

För den moderna tjuven är det urbana landskapet oupptäckt. Det är en ny kontinent som väntar på att utforskas. Det finns delar av tjuvsamhället som går att likna vid en imperialismens pånyttfödelse. Det är ett embryo som vilar i det kapitalistiska samhällets sköte. Likt conquistadorernas definition av naturresurser som oupptäckta om de ännu inte tagits i anspråk av från någon inom den egna gruppen, definierar dessa urbana conquistadorer staden som en djungel av möjligheter. Urbefolkningen de bemöts utav reagerar än en gång med våld och oförståelse, skillnaden är att de denna gång har starkare resurser. Därför rör sig tjuven i skydd av skuggan, inte för att dölja sina intentioner, utan för att dölja intentionens ansikte.

Att ”dölja sitt ansikte” har i eftervågorna från The Pirat Bay rättegången fått uppsving. Nya tjänster som www.doltp.se döljer ip-adresser för 38 kr i månaden. Detta bekräftar bilden av internet som liberal sinnesbild. I forumdiskussionerna återfinns dessa marknadliberala resonemang:

När ska folk inse all business handlar om entreprenörskap om att anpassa sig till nya fakta och se möjligheter. Folk som vill stänga av internetleverantörer för att de inte går med på att censurera vår värld är mycket fel ute.⁵⁰

www.doltp.se kan tolkas som en sådan anpassning till de nya förutsättningarna.

---

⁴⁸ “Piracy helps stop global warming” bilaga nr 2.

⁴⁹ Slavoj Žižek, *Multiculturalism, Or, the Cultural Logic of Multinational Capitalism*, Internetkälla, Sid 34

⁵⁰ <http://bloggywood.se/2009/02/05/the-pirate-bay-ar-inte-problemet-sf-det-ar-ni-som-ar-problemet/>

Sökmotorns roll i informationssamhället

Åklagarens PM

Den funktionalitet som erbjuds genom BitTorrent medför att länkarna på hemsidan inte kan anses innebära att upphovsrättsligt skyddade verk offentligen framförs (den gamla ordalydelsen). Det kan inte heller hävdas att det via hemsidan överförs verk (den nuvarande ordalydelsen). *Genom hemsidan överförs bara information som gör det möjligt för den enskilde användaren att på annat håll hämta hem det efterfrågade verket.* Företrädarna för hemsidan gör sig alltså skyldiga till medhjälp till andras offentliga framförande (den gamla ordalydelsen) eller andras olovliga exemplarframställning och överföring till allmänheten av verket ifråga (den nuvarande ordalydelsen).⁵¹

”Genom hemsidan överförs bara information som gör det möjligt för den enskilde användaren att på annat håll hämta hem det efterfrågade verket.”

Det som The Pirat Bay åtalats för var med andra ord tillgängliggörandet av en sökmotor genom vilken det går att söka sig till bland annat upphovsrättskyddat material. Därför är domen rubricerad *medhjälp* till brott mot upphovsrättslagen. Själva huvudbrottet, att kopiera, begås alltså de som använder sig av sökmotorn för att ladda ner upphovsrättskyddat material. Åklagarsidan avhyser de åtalades (och nu dömdas) argument om att det lika gärna skulle gå att fälla Google för det som The Pirat Bay stod åtalade för, nämligen att *länka till platserna där upphovsrättskyddat material går att hämta ner*. Att Google faktiskt länkar till The Pirat Bay, har ingen av parterna åberopat. Domen föll med påföljden 1 års fängelse och 30 miljoner i skadestånd:

för att de *tillsammans och i samförstånd med varandra* och med annan person svarat för verksamheten för fildelningstjänsten The Pirate Bay och därigenom främjat att andra personer via överföringar på Internet av filer innehållande vissa angivna upphovsrättsligt skyddade upptagningar av *ljud och rörliga bilder* samt datorprogram (datorspel) gjort upptagningarna och programmen tillgängliga för allmänheten under vissa angivna tider samt vid en viss tidpunkt också främjat att andra framställt exemplar av upptagningarna respektive datorprogrammen.

Främjandet avsåg, enligt åklagaren, att de åtalade genom *fildelningstjänsten tillhandahöll möjlighet för andra att ladda upp torrentfiler till tjänsten*, till andra tillhandahöll en databas kopplad till en *katalog* med torrentfiler, *tillhandahöll möjlighet för andra att söka efter och ladda ner torrentfiler* samt också tillhandahöll *funktionalitet* med vars hjälp personer som önskade dela filer med varandra kunde få kontakt med varandra genom fildelningstjänstens trackerfunktion.⁵²

Stockholms tingsrätt, *Dom B 13301-06*, (2009-04-17) Sid. 15

⁵¹ Håkan Roswall, Kammaråklagare, Internationella åklagarkammaren i Stockholm, Diariernr 08-762 16 44, 2005-11-30

⁵² Stockholms tingsrätt, *Dom B 13301-06*, (2009-04-17) Sid. 15

När åklagarens fallbeskrivning och den som senare kom att framställas i domen jämförts har en tydlig samstämmighet visat sig. Om detta beror på att åklagaren och domaren är medlemmar i samma lobbyorganisation, och med andra ord tillsammans arbetar för införandet av ett visst språkbruk runt immateriella rättigheter krävs en större utredning för att klargöra. Det förefaller dock inte vara en helt orimlig tolkning. Denna form av maktcentrering är på sett och vis instiftad i branschen.

Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

26 p § Endast organisation som företräder ett flertal svenska upphovsmän på området har rätt att kräva in ersättningen.

Som upphovsman måste du med andra ord söka dig till en större organisation som kan tänka sig att företräda dig. Jag har tolkat detta som ett resultat av den hierarkiska ordning som ligger inbyggd i den traditionella medieindustrin.

Hiphop, sampling, och lärande

De åtalade argumenterar för att målsägandebolagen inte har lidit någon skada av fildelningen, då de menar att försäljningen inte minskat av tillgängliggörandet. Att tillgängliggörandet inte lett till att de som laddat ner musiken avstått från köp kan förstås utifrån samma logik:

Målsägandebolagen har inte lidit någon skada eftersom deras försäljning av ljud- eller bildupptagningar inte minskat på grund av de påstådda inträngen. Tillgängliggörandet av upptagningarna har inte lett till att de som laddat ner upptagningarna (framställt exemplar) därmed underlåtit att köpa motsvarande exemplar från rättighetshavarna. Någon adekvat kausalitet föreligger inte heller i övrigt mellan angivna skador och de tilltalades handlande.

Försvarets yrkande i Domslutet

De amerikanska bolagen, storfilmbolagen i synnerhet, är dock med rätta rädda för den nya tekniken. Den bygger på principen om fördelning, snarare än den traditionella principen hierarkisk ekonomisk ansamling.

Bland de tidigaste upphovsrättsrättegångarna vad gäller musikstycken finns att hitta i hiphopens samplingskultur, i vilken musiker klippte ihop stycken från vitt skilda verk och lät dem spela med varandra; som en musikalisk intertextuell kommunikation. Vad denna samplingskultur fick för sociala konsekvenser förbigicks dock redan då av den juridiska definitionen av stöld. Det pedagogiska fält som öppnades upp i och med samplingstekniken kan med dagens teorier om lärande finna en legitim och samhällsnyttig funktion att fylla. Lennart Hellsning diskuterar barns lärande genom barnböcker, men de språkliga praktiker han diskuterar går att översätta till hiphopens isärplockande och återanvändande av gamla musikaliska stycken i nya sammanhang:

Barnbokens uppgift när det gäller de lägre åldrarna är bland annat att ge barnen ett material av ord, begrepp, klanger och rytmer att arbeta vidare med. *Det finns bara ett sett att lära sig något och att utvecklas* – och det är att genom lek och arbete pröva saker och ting – *plocka isär begrepp och sätta ihop dem igen i nya konstruktioner.*

Lenart Helsing, *Tankar om barnlitteraturen*, (1999)

Internets kapacitet av rytmer, begrepp, information; med andra ord *språk*, borde förstås som en källa av obegränsade möjligheter för utveckling. Den tekniska omdaning har här ännu en gång föregått lagtexternas anpassningsbarhet, och tydligt är att det uppstått ett tomrum av motsägelser i klyftan mellan lagstiftning och teknik.

Slutsatser

Vi började uppsatsen med att se hur föreställningar om Orienten och Europa förändrats i relation till varandra. Det var ett experiment i att se om vi kunde applicera tankestrukturen om elementär varseblivning även på andra områden. Vi frågade oss om *egendom* och *stöld* också hade genomgått liknande processer. Därför gjorde vi nedslag i historien. Vi har kollat på Robin Hood, och svenskt 1600-tal för att blicka tillbaka. Ja, något har definitivt skett sen dess. Men vad?

Det har verkat som att det har krävts en förändring i *basen* för att *överbyggnaden* sakta ska hänga med. Så även om det fysiska ibland har tett sig mer fast än tanken, mer ständig och inte lika lättvindigt föränderlig, så är det tvärt om just basen som utgör grunden i förändring. Detta har visat sig i hur den liberala diskursen nu inbördes förhandlar om en förändring i synen på naturtillstånd och egendom. Både egendom och stöld är produkter av överbyggnaden, vilka syftar till att ta basen i anspråk. Jag har funnit att den tekniska omdaningen har skapat en ny matematisk logik. Detta har förändrat, inte bara basen i sig, utan även överbyggnaden för sig; hur egendom definierats och hur stölden som idé inte längre kunnat verka inom ramen för sin traditionella matematik. Detta har visat sig ställa till med problem för den traditionella lagstiftningen, vilket kan ses i de paradoxer som dyker upp i rättegången mot fildelningssiten The Pirat Bay.

Det finns också en tröghet i den traditionella lagstiftningen. Denna tröghet består i att lagstiftningen använder sig av ett självrefererande system. Vi har genom nedslag i historien sett att detta inte är en ny företeelse. Om det är något som verkat kontinuerligt genom historien, så är det just detta. Jag tolkar det som en antydning till att lagstiftningens mekanismer tjänar den härskande klassen. Det självrefererande systemet är en maktpraktik och tillhör således överbyggnaden. Fildelningstekniken har jag placerat till basen, och även om den i mångt och mycket är en produkt av idéer, skulle den inte vara möjlig utan datorer, som inte skulle vara möjliga utan dioder, som inte skulle vara möjliga utan... Rättegången mot The Pirat Bay, och de motsägelser som domslutet innehåller tolkar jag slutligen som *en dialektisk strid mellan bas och överbyggnad*.

Om slutsatsen om att basen alltid är det primära incitamentet för en diskontinuitet stämmer, kommer den traditionella medieindustrins diskurs att förlora striden mot fildelningen. Domslutets efterskalv tyder på en viss illegitimitet i det traditionella juridiska egendomsbegreppet. Detta behöver däremot inte innebära att de förlorar inflytande och makt över det juridiska systemet. Tvärt om har det visat sig att *det självrefererande systemet* är mycket ståndskraftigt mot förändringar. I grund och botten bygger de juridiska legitimerande praktikerna på ett rundargument som är mycket gammalt:

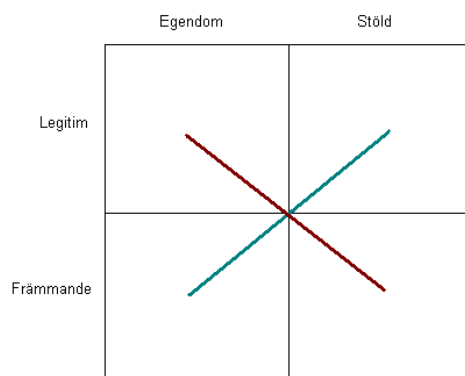
- Det är förbjudet att göra detta.
- Säger vem?
- Lagen/Gud
- Vem säger att [Lagen/Gud] har rätt?
- Jag

- Vem är du?
- Representant för [Lagen/Gud]

I all föränderlighet tycks trots allt vissa ramar bestå, vissa berättelser återupprepas. Det är dessa jag kallat för *maktens kognitiva ramar*. Dessa möjliggörs först genom att det självrefererande systemet praktiserats, eller rättare sagt; de är dess slutliga resultat. I förhören framstår dessa tydligt. Förhørsledaren skapar genom svarsalternativen ”att erkänna” eller ”att förneka” brott föreställningen om att det inte går att ”tänka rätt” utanför dessa ramar.

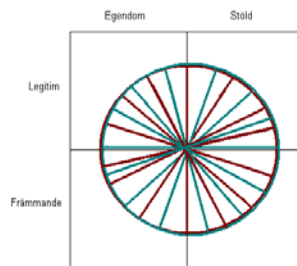
Precis som den liberala ideologin tycktes frigörande i kontrast till adelns tidigare ägande, tycks internet frigörande i kontrast mot den hierarkiska medieindustrin. Men långt måste det ha gått med människan, när hon ser sig som friast inlåst i sitt hem, sittandes, ensam vid en skärm. Där finnes gemenskapen. Genom community, blogg och chatt har mellanmänniskt möte ersatts. Rättare sagt: I det liberala samhället, där individualismen går före kollektiva mellanmänniska relationer, får substitutet; ensamheten, en illusion av sällskaplighet. Trots detta har internet, fildelningen i synnerhet, ett stort potential till lärande som inte får förbises. Detta tangeras tyvärr bara i arbetet under rubriken *Hiphop, samplig och lärande*, och jag föreslår därför att vidare studier på området genomförs.

Under arbetets gång har hela tiden funnits en vilja om att måla upp en modell för hur relationen mellan egendom och stöld kan tänkas förändras över tid och plats. Förhållandet har framträtt näst intill ekvationsmässig. Resultatet kan beskrivas i den enkla tesen: När egendom upplevs som legitim, upplevs stölden som främmande. När egendomen upplevs främmande, framträder stölden som legitim:

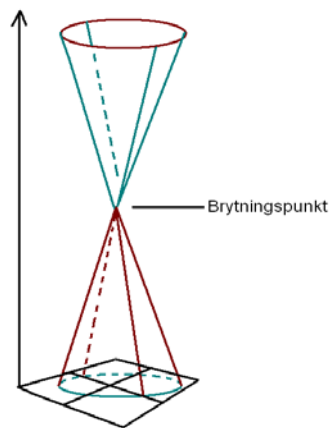

Denna modell faller platt om den beskrivs abstrakt, i Hegeliansk bemärkelse. Skulle däremot egendomens ursprung sökas, blir fallet ett annat. Vi finner snart att legitimitet är en konstruktion som sällan (eller aldrig?) fått stå obestridd. Vilka besittningstaganden gäller? När Påven utropar att allt under himlavalvet tillhör Vatikanen, torde alla andra anspråk definieras som stöld. När conquistadorerna rövade i Sydamerika kom de tillbaka med stöldgods, vilka blev till ekonomisk grund för det fortsatta imperiebygget. Dessa besittningstaganden och rättsanspråk har det

gemensamma att de alla utgår från en universalistisk världsbild. Om vi använder modellen ovan för att beskriva universalismen och egendomsbegreppets relativitet, skulle ett historiskt ekorrhjul framträda:

Detta ekorrhjul påvisar inget annat än det föränderliga, men skulle vi dra ut det som ett dragspel, framträder en tolkningsmöjlighet. I modellen nedan är de fyra rutorna desamma som ovan, den lodräta pilen syftar på tidens gång.

Basen (det röda) projicerar en elementär varseblivning av överbyggnaden (det blå), vars projektion (den röda cirkeln) är *föreställningen* om basen, det materiella. Precis som den blå cirkeln på vilken basen står, utgör gränsen för vilka möjliga förnimmelser som är genomförbara efter de materiella förutsättningarna. I denna modell har basen en *riktning*, en förändring har med andra ord redan skett. Det är utifrån principen om denna riktning som jag bygger antagandet om att fildelningens teknik slutligen kommer vinna striden om hegemoni i den dialektiska kampen mellan bas och överbyggnad.

Litteraturlista

Tryckta källor

- Ambjörnsson Ronny, *Öst och Väst, tankar om Europa mellan Asien och Amerika.* (Stockholm; 1994): Natur och Kultur
- Beck Ulrich, *Vad innebär Globaliseringen?*, (Göteborg; 2001): Daidalos
- Berg Magnus, *Hudud*, (Stockholm; 1998): Carlsson
- Brubaker Rogers, *Ethnicity Without Groups*, (Cambridge; 2004): MA: Harvard University Press
- Börjesson Mats, Palmblad Eva (Red), *Diskursanalys i praktiken*, (Stockholm; 2007): Liber
- Foucault Michel, *Diskursens ordning*, (Stockholm; 1993): Symposium
- Harrison Dick, *Mannen från Barnsdale, Historien om Robin Hood och hans legend*, (Stockholm; 2000): Prisma förlag
- Jones David, Hultqvist Kenneth, Peterson Kenneth (Red), *Foucault namnet på en modern vetenskaplig och filosofisk problematik*, (Stockholm; 1993): HLS förlag
- Kajiser Lars, Öhlander Magnus, *Etnologiskt fältarbete*, (Lund; 1999) Studentlitteratur
- Locke John, *Andra avhandlingen om styrelseskicket, En essä angående den civila styrelsens sanna ursprung, räckvidd och mål*, (Göteborg; 1998): Daidalos
- Rosén Ulla, *Gamla plikter och nya krav, En studie om egendom, kvinnoyn och äldreomsorg i det svenska agrarsamhället, 1815 – 1939* (Göteborg; 2004): Intellecta Docusys
- Sjöberg Maria, *Kvinnors jord, manlig rätt, äktenskap, egendom och makt i äldre tid*, (Södertälje; 2001): Gidlunds (Hedemora; 2001) Gidlunds
- Stalin Josef, *Den dialektiskt och historiska materialismen*, (Stockholm; 1946): Arbetarkulturs förlag
- Thomson A. *Stöld av annans bustru, Kristoffers landslag tjuvabalken kapitel I*, (Lund; 1963): Gleerup
- Tigerstedt T., Roos J.P., *Självbiografi, kultur, liv*. (Stockholm; 1992): Symposion
- Ågren Maria (red.) *Hans & Hennes, Genus och Egendom i Sverige från vikingatid till nutid*, Opuscula Historica Upsaliensia 30 (2004)

Juridiska dokument

- Justitiedepartementet, Grov misshandel och stöld, DsJu 1986:11
- Stockholms tingsrätt, Dom B 13301-06, (2009-04-17)
- Roswall Håkan, Kammaråklagare, Internationella åklagarkammaren i Stockholm, Diariernr 08-762 16 44, 2005-11-30

Internetkällor

Bloggywood Filmblogg:

- 2009-05-22 <http://bloggywood.se/2009/02/05/the-pirate-bay-ar-inte-problemet-sf-det-ar-ni-som-ar-problemet/>,

Carlshamre Staffan, *Världsandens mål – några sidor om Hegels syn på historien*

2009-05-22 <http://people.su.se/~snce/filer/varldsanden.pdf>

SF bio om det rekordåret 2008:

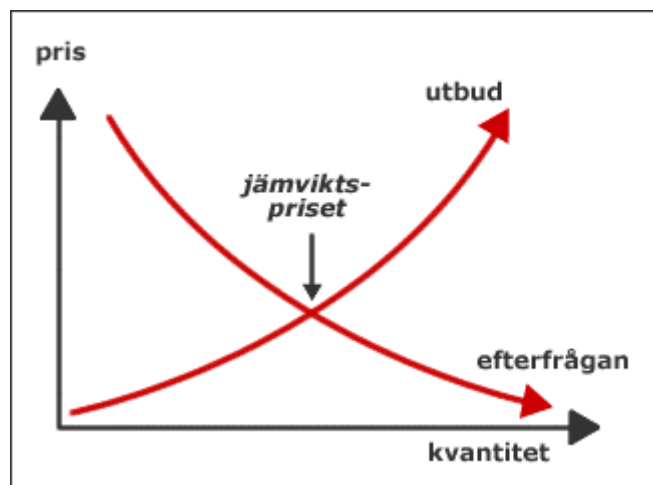
2009-05-21 <http://www.sf.se/nyheter/nyhet/125049/2008--ett-rekordaar-foer-Hollywood>,

Zizek Slavoj, *Multiculturalism, Or, the cultural logic Of Capitalism*

2009-05-22 <http://www.newleftreview.org/?view=1919>

Bilaga

1) Grafen för utbud och efterfrågan

2) Piracy helps stop global warming

3) WARNING

WARNING

**THE ONE ON THE RIGHT
IS HANDLING
STOLEN GOODS.**

If you are involved in software piracy then you are breaking the law.

ELSPA
EUROPEAN LEADERSHIP SOFTWARE PIRACY ASSOCIATION

Any information on piracy should be passed to
The Federation Against Software Theft.
Telephone 01-240 6756

**PIRACY
IS THEFT**